

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΕΛΛΟΓΗ ΗΘΙΚΗ ΓΝΩΣΗ
 ΜΕΤΑΒΑΣΗ
 ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Είναι απολύτως αδύνατον να διανοηθούμε οτιδήποτε μέσα στον κόσμο γενικά, και μάλιστα ακόμη και έξω από αυτόν, που θα μπορούσε να θεωρηθεί χωρίς περιρροισμούς κανόν, παρὰ τὸν ἄλλα τὴν καλή ἢ θέλα ἢ σῆ. Ὅπως και ἀν νοημάζονταί τα ταλέντα του πνεύματος: ο νους, ἡ οὐδέρεκεια, ἡ κριτική δύναμη, ἢ οἱ ἰδιότητες της ἰδιοσυγκρασίας: τὸ θάρρος, ἡ αποφασιστικότητά, ἡ επιμονή στις προθέσεις, εἰναι ἀνακτιφίβοχα ἀπὸ ορισμένους ἀπόψεις καὶ καὶ ἐπιθυμητά. ἀλλὰ ἡ πορὸν νὰ νὰ γίνωνν καὶ ἐξαιρέτικὰ κακὰ καὶ ἐπιζημία εὐν εἰναι καλή ἢ θέλα ἢ σῆ που πρόκεινται νὰ μεταχῆ- ρισθῆι τα φουσιὰ καὶ αὐτὰ χαφισιὰτα καὶ αὐτὰς ἡ ἰδιόζουσα υφῆ κέεται γιὰ τὸντο χαθακτικῆτας. Ἐο ἰδιο συμῖβανει ἢε ἢε τις ὁωθές τῆς τῶλης. Ἡ ἐξουσία, ἡ πᾶντος, ἡ τιμῆ, ἀκόμη καὶ ἡ υγεία καὶ ἡ ευημερία συνολικὰ καὶ καὶ ἡ κωνοπολίτη ἢε τῆν κακὰτασῆ καὶ τὸντου σου ἀποκαλείται *ευδαιμονία*, προκακᾶν ἄρρος καὶ ἢε ἐκ τὸντου συχὰ ἐπίσης καὶ *ἐπαρση*, εὐν δὲν συνυπάρχει ἢ καλή ἢ θέλα ἢ σῆ ἢ ²² - ὁποῖα νὰ διορθῶνν εἰναι τῆν ἐπιρροή τους πᾶνω στο πνεύμα καὶ ἢε τὸν τῶπο αὐτὸν καὶ τῆν ὄλη ἀρχὴ του πᾶρῆταιν - καθῶς καὶ νὰ καθιστᾶ τῆν ἀρχὴ καθολικὴ καὶ σκόπιμη. περὶ τὸ νὰ σημεῖωσῆ πᾶς ὁ ἐχᾶλος καὶ ἀπερὸγῆπτος παρκατηρητής, ἀκόμη καὶ ὅταν βᾶπει τὸ θέμα τῆς ἀδίκκοπτης ευημερίας εὐν ὄντος που δὲν τὸ κομῆι οὔτε ἕχνος καθάρης καὶ καλῆς θέλας.

22. Gemitt: ψυχή, πνεύμα, θυμικὸ. Πρβλ. ΚΚΑ, Α 50-1/Β 74-5 & σπορδῆν. ΚΚΑ, 5:198 (μετᾶφρ. 106). Ἀρθρολογία, 7:161.

δεν είναι δυνατόν να διεξείσει ευαρέσκεια. οπότε η καλή θέληση φαί-
νεται να συνιστά τον απαραίτητο όρο ακόητη και της αξιόπνητας να
είναι και κάποιος ευτυχισμένος.

Μερικές ιδιότητες είναι τέλειστα ακόητη και ευεργετικές για
την ίδια του την καλή θέληση και μπορούν να διευκολύνουν
πολύ το έργο της, ασχέτως ότως αυτού δεν έχουν καμία εσωτε-
ρική απόλυτη αξία, αλλά μπορούν να πάντοτε καλή θέληση η
οποία περιφρονητική η ημετέραν εκτήληση²³ που τρέφει κανείς αλ-
σπε ευλόγως γι' αυτές, και δεν επιτρέπεται να τις θεωρεί απόλυτως
καλές. Η περιφρονητική στις ψυχικές²⁴ και στα πάθη, η αυτοκ-
ριαρχία και ο νηφάλιος στοχασμός δεν είναι από ποιμνία²⁵
απόψεως καλές, αλλά φαίνεται να αποτομούν με όρος της
εσωτερικής αξίας του προσώπου. εντούτοις απόλυτον από το
να θεωρούν χωρίς περιφρονητική καλές (όσο απόλυτα και αν ή-
θκαν από τους αρχαίους). Πράγματι, χωρίς τις αρχές της καλής
θέλησης μπορούμε να γίνουμε εξαιρετικά κακά, και η ψυχική
ερός και κούρση του καθιστά όχι τίον που επικινδύνου, αλλά
και άμεσα, στα πάθη, ακόητη απεχθήστερο από όσο θα τον
θεωρούσαμε χωρίς αυτήν.

23. Hochschätzung: μεγάλη, υψηλή εκτίμηση. A] Schätzung: εκτίμηση.
24. Affekt (αρτ. affectus): αψιθυμία, οξύ και έντονο συναισθημα. Ο Καντ το δια-
κρίνει από τα πάθη, βλ. KKA, 5:272 Σ (μετάφρ. 196 Σ).

δεν είναι δυνατόν να δείξει ευαρέσκεια· οπότε η καλή θέληση φαίνεται να συνιστά τον απαραίτητο όρο ακόμη και της αξιότητας να είναι κάποιος ευτυχισμένος.

394 Μερικές ιδιότητες είναι μάλιστα ακόμη και ευεργετικές για την ίδια τούτη την καλή θέληση και μπορούν να διευκολύνουν πολύ το έργο της, ασχέτως όμως αυτού δεν έχουν κάποια εσωτερική απόλυτη αξία, αλλά προϋποθέτουν πάντοτε καλή θέληση η οποία περιορίζει τη μεγάλη εκτίμηση²³ που τρέφει κανείς άλλωστε ευλόγως γι' αυτές, και δεν επιτρέπει να τις θεωρεί απολύτως καλές. Η μετριοπάθεια στις αψιθυμίες²⁴ και στα πάθη, η αυτοκυριαρχία και ο νηφάλιος στοχασμός δεν είναι απλώς από ποικίλες απόψεις καλά, αλλά φαίνεται μάλιστα να αποτελούν μέρος της εσωτερικής αξίας του προσώπου· εντούτοις απέχουν πολύ από το να θεωρηθούν χωρίς περιορισμό καλά (όσο απόλυτα και αν υμνήθηκαν από τους αρχαίους). Πράγματι, χωρίς τις αρχές της καλής θελήσεως μπορούν να γίνουν εξαιρετικά κακά, και η ψυχραιμία ενός κακούργου τον καθιστά όχι μόνον πολύ πιο επικίνδυνο, αλλά και άμεσα, στα μάτια μας, ακόμη απεχθέστερο από όσο θα τον θεωρούσαμε χωρίς αυτήν.

Η καλή θέληση δεν είναι καλή εξ αιτίας όσων προκαλεί ή επιτελεί, ούτε λόγω της ικανότητάς της να επιτυγχάνει κάποιον σκοπό που έχει θέσει, παρά μόνο λόγω της ίδιας της βούλησης, δηλαδή είναι αφ' εαυτής καλή· και αν θεωρηθεί καθ' εαυτήν, είναι ασυγκρίτως πολυτιμότερη από όλα όσα θα μπορούσε ποτέ να δημιουργήσει η ίδια για χάρη οποιασδήποτε κλίσης, και μάλιστα, εάν το θέλει κανείς, ακόμη και του συνόλου όλων των κλίσεων. Ακόμη και αν, λόγω κάποιας ιδιαίτερης δυσμένειας της τύχης ή λόγω της ελαττωματικής της διάπλασης (ως εάν είχε φερθεί η φύση σαν μητριά), η θέληση τούτη εστερείτο εντελώς την ικανότητα να πραγματοποιεί τις προθέσεις της· εάν, παρ' όλη την καταβολή ακόμη και της μέγιστης προσπάθειας, δεν κατόρθωνε

23. Hochschätzung: μεγάλη, υψηλή εκτίμηση· A] Schätzung: εκτίμηση.

24. Affekt (λατ. affectus): αψιθυμία, οξύ και έντονο συναίσθημα. Ο Καντ το διακρίνει από τα πάθη, βλ. ΚΚΑ, 5:272 Σ (μετάφρ. 196 Σ).